

מסמך רקע לדיון בנושא :

אזרחות מתוקף נישואין

גרסת אינטרנט

מוגש לחה"כ צבי הנדל

תמצית

במסמך נבחנה סוגיית מתן אזרחות מתוקף נישואין במספר מדינות בעולם. במסמך נסקרו שמונה מדינות: צרפת, גרמניה, ארצות הברית, בריטניה, ניו-זילנד, אוסטרליה, קנדה, ושוויץ.

ממצאים:

נמצא כי ברוב המדינות מתן האזרחות מותנה במשך זמן מינימלי של הנישואין או של המגורים במדינה. במדינות מסויימות קיימות דרישות נוספות כמו שליטה בשפה המקומית. כמו-כן, נמצא כי ברוב המדינות הנישואין מקנים הקלות בהליך ההתאזרחות: ההקלה השכיחה היא קיצור משך תקופת ההמתנה הנדרשת לפני הגשת בקשת ההתאזרחות. הטבה נוספת היא הקלות במבחני האזרחות.

סקירה השוואתית - ממצאים

באופן כללי, ניתן לקבל אזרחות של מדינה **בעת לידה** - למשל מתוקף מוצא (הורשה) או באופן אוטומטי עם הלידה; **ולאחר הלידה** – למשל, על-ידי רישום, על-ידי הצהרה, על-ידי הליך התאזרחות או על-ידי נישואין.¹

בשבע מתוך שמונה מדינות, קיימת אפשרות של קבלת הקלות בהליך ההתאזרחות לתושבים זרים שנישאו לאזרחי המדינה.

בסקירה נמצא כי בכל המדינות שנבחנו, פרט לקנדה, **משך תקופת ההמתנה** לפני הגשת בקשת-ההתאזרחות **קצרה יותר** בקרב תושבים-זרים שנישאו לאזרחי המדינה בה הוגשה הבקשה, לעומת אזרחים זרים שביקשו להתאזרח ללא קשר לנישואין לאזרח המדינה.

נמצא כי בצרפת, גרמניה, ארה"ב ושוויץ, מצויינת דרישה מפורשת למשך **זמן מינימלי לנישואין** לצורך קבלת הקלות בהליך ההתאזרחות.

כן נמצא כי באוסטרליה, ניו-זילנד, שוויץ ובריטניה ישנן הקלות נוספות לבני זוג של אזרחי המדינות הללו.

---

¹ מתוך הספר: International Migration Policies, United Nations, New York, 1998

להלן טבלה המסכמת את ההקלות בהליך ההתאזרחות, הניתנות לתושבים-זרים שנישאו לאזרחי המדינה בה מוגשת בקשת ההתאזרחות :

שם המדינה	תקופת ההמתנה לפני הגשת הבקשה להתאזרח - לגבי אזרח זר	תקופת ההמתנה לפני הגשת הבקשה להתאזרח - לגבי בן זוג של אזרח המדינה	האם נדרש משך זמן מינימלי לנישואין?	הקלות נוספות לבני זוג של אזרחי המדינה
צרפת	5 שנים	שנה	לפחות שנה	
גרמניה	5 שנים	3 שנים	עליו להוכיח כי הוא גר עם בן הזוג שנתיים	
ארה"ב	5 שנים	3 שנים	3 שנים	
בריטניה	5 שנים	3 שנים	לא מצוין	בן/ת הזוג אינם נדרשים לעמוד במבחן השפה או להיות בעלי כוונה להמשיך ולהתגורר בבריטניה לאחר קבלת האזרחות, בניגוד למגיש בקשה אחרים - שלא מתוקף נישואין.
ניו זילנד	3 שנים	שנתיים	לא מצוין	במקרים רגילים של בקשת אזרחות על מגיש הבקשה להצהיר כי כוונותיו הן להמשיך ולהתגורר בניו-זילנד או לעבוד בחברה בבעלות מקומית, בחו"ל. לעומת זאת, על אדם הנישא לאזרח ניו זילנד להצהיר כי הוא ימשיך לבסס קשר כלשהו עם ניו זילנד, פרט לנישואיו.
אוסטרליה	5 שנים	אין דרישה לתושבות קבע באוסטרליה, אך יש להתגורר בה שנה קודם להגשת הבקשה.	לא מצוין	בן/בת הזוג אינם נדרשים לעמוד במבחני קבלת האזרחות, אם בני זוגם דוברי אנגלית ומכירים את החובות והזכויות של אזרחי המדינה.
קנדה	4 שנים	4 שנים	-	נישואין לאזרח קנדה אינם מקנים הקלות מיוחדות בהליך ההתאזרחות.
שוויץ	12 שנים	לאחר חמש שנים בסך הכל, מתוכן: מגורים בשוויץ בשנה הקודמת להגשת הבקשה.	אם בני הזוג גרים בשוויץ לפחות חמש שנים אז משך הנישואין חייב להיות לפחות 3 שנים. אם בני הזוג אינם חיים בשוויץ אז משך הנישואין חייב להיות לפחות שש שנים.	בני זוג של אזרחי שוויץ אינם נדרשים להוכיח ידיעת המסורת והמנהגים הנהוגים בשוויץ.

להלן סקירה מפורטת של ההקלות בהליך ההתאזרחות הניתנות לתושבים-זרים שנישאו לאזרחי המדינה בה ביקשו להתאזרח.

צרפת²

תנאי קבלת אזרחות-צרפתית מעוגנים בקוד האזרחי של צרפת (CODE CIVIL). תנאי הענקת אזרחות לתושב-זר כוללים דרישה של מגורים בצרפת במשך **חמש שנים**, כאשר על רישיון השהייה להיות בתוקף ועל האזרח להגיע לכלל בגרות.

בן זוג אשר נישא לאזרח צרפתי חייב לעמוד במספר תנאים לשם קבלת אזרחות צרפתית:

- על התושב-הזר להיות בעל רישיון שהייה בצרפת ולהתגורר בה לפחות **שנה אחת** קודם להגשת הבקשה.
  - על בן/בת הזוג להיות אזרח צרפת ביום הנישואין.
  - על התושב-הזר להיות נשוי לפחות שנה לבן זוגו וכן נשוי לו בעת הגשת הבקשה.
- יש לציין כי תקופת ההמתנה בת השנה יכולה אף להיות קצרה יותר, במקרה ולבני הזוג נולדו ילדים לפני או אחרי יום נישואיהם.**
- בשני המקרים נדרשת ידיעת השפה והיעדר עבר פלילי.

גרמניה³

חוק האזרחים הזרים בגרמניה, מאוקטובר 1997, נועד להקל על קליטת הזרים הגרים באופן חוקי בגרמניה זה מספר שנים.

על תושב-זר המבקש לקבל אזרחות גרמנית:

- להתגורר בגרמניה באופן חוקי לפחות **חמש שנים**, ולהחזיק רישיון שהייה בתוקף.
  - להגיש הסכמה בכתב לעקרונות הדמוקרטיה וחוקי היסוד של גרמניה.
  - להוכיח כי הוא מסוגל להתפרנס ולפרנס משפחתו וכי אינו תלוי בעזרה הסוציאלית מהמדינה.
- תושב-זר אינו יכול להגיש בקשה למתן אזרחות גרמנית אם אינו שולט בשפה הגרמנית ואם קיים מידע לפיו הוא מעורב בפעילות שעלולה לסכן את בטחונה של גרמניה.
- תושב-זר הנישא לאזרח גרמני חייב לעמוד במספר תנאים לשם קבלת אזרחות גרמנית:
- על מגיש הבקשה להתגורר באופן חוקי בגרמניה לפחות **שלוש שנים** לפני הגשת הבקשה, ולהחזיק רישיון שהייה בתוקף.
  - עליו להוכיח כי הוא גר עם בן/בת הזוג בעלי האזרחות הגרמנית לפחות שנתיים.
  - להגיש הסכמה בכתב שהוא/היא מקבלים על עצמם את עקרונות הדמוקרטיה וחוקי היסוד של גרמניה.
  - במקרה של סיום הנישואין עקב פטירת בן/בת הזוג בעלי האזרחות, האזרח הזר יכול להגיש בקשה למתן אזרחות שנה אחרי מות בן/בת הזוג אם לבני הזוג ילדים שלא הגיעו לגיל הבגרות.

² הסבר לחוק האזרחות הצרפתי, לקוח מתוך אתר האינטרנט של משטרת צרפת: www.perfecture-police-paris.intrieur.gouv.fr/demarches/etrangers/paris/nationalite

³ חוק האזרחות הגרמני, לקוח מתוך אתר האינטרנט: www.einbuengerung.de/gese_ausz.html

ארצות הברית⁴

בארצות הברית תושבים-זרים יכולים להתאזרח בתנאים מסויימים. הדרישה העיקרית להתאזרחות היא כי מגיש הבקשה חייב להתגורר בארה"ב באופן חוקי, לפחות חמש שנים, ואסור לו לעזוב את המדינה ליותר משישה חודשים בתקופה זו. לעומת זאת, אדם הנשוי לאזרח אמריקאי חייב להתגורר בארה"ב לפחות שלוש שנים לפני הגשת בקשת ההתאזרחות. תנאים נוספים הם כי משך הנישואין הוא לפחות שלוש שנים, ובן/בת הזוג, שהם אזרחי ארה"ב, מתגוררים בה לפחות שלוש שנים.

אוסטרליה⁵

ברוב המקרים, על-מנת לקבל אזרחות אוסטרלית, על מגיש הבקשה להיות תושב-קבע באוסטרליה במשך שנתיים לפחות, מתוך חמש השנים לפני הגשת הבקשה, ולהיות נוכח פיזית באוסטרליה במשך 12 החודשים הקודמים להגשת הבקשה. במקרה של נישואין לאזרח אוסטרלי, ניתן לוותר על הדרישה להיות תושב קבע, אך נדרש להתגורר באוסטרליה במשך 12 החודשים הקודמים להגשת הבקשה. בנוסף, יש להוכיח כי אם הבקשה לא תאושר ייגרם נזק משמעותי למגיש הבקשה. הקלה נוספת לנשואים לאזרחי אוסטרליה היא, כי הם אינם נדרשים לעמוד במבחני קבלת האזרחות (ידיעת השפה האנגלית והכרת החובות והזכויות), אם בן הזוג האוסטרלי עומד בדרישות הללו.

קנדה⁶

נישואין לאזרח קנדה אינם מקנים הקלות במתן אזרחות. בכדי לקבל אזרחות קנדית, על מגיש הבקשה הנשוי לאזרח קנדה לעמוד באותן הדרישות כמו כל אדם אחר המבקש להפוך לאזרח קנדה, כלומר, לחיות בקנדה בשלוש מתוך ארבע השנים שקדמו להגשת הבקשה.

בריטניה⁷

תושבים-זרים יכולים להפוך לאזרחי בריטניה, בתנאים מסויימים. על מגיש הבקשה:

- להתגורר בבריטניה באופן חוקי במשך חמש שנים.
- להיות מעל גיל 18.
- להיות בעל אופי הגון ובריא בנפשו.
- להיות בעל ידע מספיק באנגלית, וולשית, סקוטית או גלית.
- להצהיר על כוונה להמשיך ולהתגורר בבריטניה.

⁴מדריך להליך התאזרחות, מתוך אתר האינטרנט של שירות ההגירה וההתאזרחות האמריקאי (INS): www.ins.usdoj.gov/graphics/services/natz/insfni/pdf

⁵מתוך חוברת הסבר של ממשלת אוסטרליה: Australian citizenship : How to apply for grant of Australian citizenship – מאתר האינטרנט: www.immi.gov.au/allforms/pdf/1027i.pdf

⁶הסבר על חוק האזרחות הקנדי מתוך אתר האינטרנט של מחלקת ההגירה הקנדי:

www.cic.gc.ca/english/about/faq/ask-29e.html והחוק האזרחות הקנדי מתוך האתר:

www.parl.gc.ca/common/bills_ls.asp?lang=e&ls=c16&source=library_prb&par
⁷מתוך אתר האינטרנט של המשרד הממשלתי "Home Office": <http://www.ind.homeoffice.gov.uk>

- תושבים-זרים הנשואים לאזרחי בריטניה יכולים להגיש בקשת התאזרחות בתנאים מסויימים :
- להתגורר בבריטניה באופן חוקי במשך שלוש שנים.
  - להיות מעל גיל 18.
  - להיות בעלי אופי הגון ובריאות נפשית.
  - **אין צורך** לעמוד בדרישות השפה או להיות בעל כוונה להמשיך ולהתגורר בבריטניה לאחר קבלת האזרחות.

ניו-זילנד⁸

- כל אדם המבקש להפוך לאזרח ניו זילנד נדרש לעמוד במספר תנאים. על מגיש הבקשה :
- להיות בעל אישור שהייה קבוע בניו זילנד.
  - להיות בעל אופי הגון.
  - להיות בעל שליטה בשפה האנגלית
  - להכיר את החובות והזכויות שמקנה מתן האזרחות.

ההבדלים בין תושב-זר המבקש להתאזרח בנסיבות רגילות, לבין תושב-זר המבקש אזרחות מתוקף נישואין הם :

- במקרה של נישואין לאזרח ניו-זילנד יש להתגורר בניו זילנד **שנתיים** לפני הגשת הבקשה **לעומת שלוש שנים** במקרה אחר.
- במקרים רגילים של בקשת אזרחות על מגיש הבקשה להצהיר כי כוונותיו הן להמשיך ולהתגורר בניו-זילנד או לעבוד בחברה בבעלות מקומית, הפועלת בחו"ל. לעומת זאת, על אדם הנישא לאזרח ניו זילנד להצהיר כי הוא ימשיך לבסס קשר כלשהו עם ניו זילנד, פרט לנישואיו.

שוויץ⁹

לשם קבלת אזרחות שוויצרית על מגיש הבקשה לחיות בשוויץ לפחות 12 שנים לפני הגשת הבקשה, כאשר השנים בהן חי בשוויץ בין הגילאים 10 עד 20 נספרות ככפולות. בנוסף, עליו להתגורר בשוויץ בשלוש מתוך חמש-השנים הקודמות להגשת בקשת ההתאזרחות. המשרד הפדרלי לענייני זרים¹⁰ בוחן אם מגיש הבקשה מכיר את המסורת והמנהגים השוויצרים, שומר-חוק ואינו מסכן את בטחונה הפנימי של שוויץ. הליך ההתאזרחות מתוקף נישואין לאזרח שוויץ פשוט יותר. המשרד הפדרלי לענייני זרים בוחן רק אם מגיש הבקשה שומר-חוק ואם אינו מסכן את בטחונה הפנימי של המדינה.

⁸ מתוך אתר האינטרנט : http://www.dia.govt.nz/diawebsite.nsf/wpg_URL/Services-Citizenship-Index?OpenDocument

⁹ מתוך אתרי האינטרנט : http://www.auslaender.ch/einbuengerung/erleichterte/erleichterte_e.asp

וגם : www.eda.admin.ch/washington_emb/e/home/cslaff/citize.html .Federal Aliens Office¹⁰

תושב-זר הנשוי לאזרח שוויץ יכול להגיש בקשת התאזרחות לאחר שנה בה התגורר בשוויץ, בתנאי שהוא נשוי לפחות שלוש שנים לאזרח שוויץ, ובתנאי שבני הזוג חיו בשוויץ בסך הכל חמש שנים. תושבים-זרים הנשואים לאזרחי שוויץ ואינם גרים בשוויץ יכולים להגיש בקשה לקבלת אזרחות בתנאי שהם נשואים לפחות שש שנים.

מקורות

International Migration Policies, United Nations, New York, 1998

אתרי אינטרנט:

תרגום נוסח חוקי האזרחות בגרמניה, צרפת ושוויץ: דניאל רקמיסטרק, ארכיון הכנסת.

צרפת - אתר האינטרנט של משטרת צרפת:

www.perfecture-police-paris.intrieur.gouv.fr/demarches/etrangers/paris/nationalite

גרמניה – חוק האזרחות הגרמני מתוך אתר אינטרנט שכתובתו:

www.einbuengerung.de/gese_ ausz.html

שוויץ – מידע שפורסם באתר האינטרנט של שגרירות שוויץ בושינגטון:

www.eda.admin.ch/washington_emb/e/home/cslaff/citize.html

מידע מהמשרד השוויצרי לענייני זרים:

http://www.auslaender.ch/einbuengerung/erleichterte/erleichterte_e.asp

ארצות הברית - מדריך להליך התאזרחות, מתוך אתר האינטרנט של שירות ההגירה

והתאזרחות האמריקאי (INS), שכתובתו:

www.ins.usdoj.gov/graphics/services/natz/insfni/pdf

אוסטרליה - חוברת הסבר של ממשלת אוסטרליה How to apply for grant of Australian

citizenship – מאתר האינטרנט:

www.immi.gov.au/allforms/pdf/1027i.pdf

קנדה - אתר האינטרנט של מחלקת ההגירה הקנדי:

www.cic.gc.ca/english/about/faq/ask-29e.html

חוק האזרחות הקנדי מתוך האתר:

[..www.parl.gc.ca/common/bills_ls.asp?lang=e&ls=c16&source=library_prb&par](http://www.parl.gc.ca/common/bills_ls.asp?lang=e&ls=c16&source=library_prb&par)

בריטניה - אתר האינטרנט של המשרד הממשלתי "Home Office":

<http://www.ind.homeoffice.gov.uk>

ניו זילנד – מידע שפורסם משרד הפנים באתר האינטרנט:

http://www.dia.govt.nz/diawebsite.nsf/wpg_URL/Services-Citizenship-

[Index?OpenDocument](http://www.dia.govt.nz/diawebsite.nsf/wpg_URL/Services-Citizenship-Index?OpenDocument)